

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Dvořáka a soudců JUDr. Petry Venclové, Ph.D. a JUDr. Aleše Korejtky, v právní věci

žalobce: **P. B.**
zastoupen ustanoveným advokátem Mgr. Robinem Mlynářem
sídlem Teplého 2786, 530 02 Pardubice

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2018, č. j. MPSV-2018/225671-919,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Robina Mlynáře se určuje částkou 2 600 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou a jejím pozdějším doplněním domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – Krajská pobočka v Pardubicích ze dne 21. 9. 2018, č. j. 29073/2018/PAB, kterým nebyla přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nákladů (dále jen „dávka MOP“) dle ust. § 36 a násl. zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „ZPHN“). Svou žalobu včetně jejího doplnění odůvodnil následujícím způsobem.
2. Žalobce v žalobě a jejím doplnění uvedl, že zákon v ust. § 63 odst. 2 ZPHN nestanoví direktivně orgánu veřejné správy povinnost nepřiznat nárok na vyplacení pomoci, jestliže žadatel o dávku nedal souhlas se vstupem do obydlí. Skutečnost, že žalobce nebyl přítomen u sociálního šetření, neměla ihned vést k zamítnutí žádosti, správní orgán I. stupně měl řádně prošetřit další skutečnosti žalobcoví žádosti a sociální situace a měl především ve svém rozhodnutí uvést úvahy, na jejichž základě dospěl k závěru, že neumožnění sociálního šetření je *a priori* důvodem pro zamítnutí žádosti o přiznání dávky okamžité pomoci. Navíc i sám žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že sociální šetření neslouží primárně pro účely posouzení nároku na dávku, ale pro intervenci s klienty ze strany úřadu práce. Dále žalobce v žalobě uvedl, že částka 9.999,- Kč je určena nikoli na koupi elektrokola, jak tvrdí žalovaný, nýbrž je částka požadována za účelem koupě běžného jízdního kola, jelikož žalobci v minulosti bylo jízdní kolo odcizeno, tudíž žalovaný vycházel z nesprávného předpokladu. Jízdní kolo žalobce potřebuje k zajištění každodenních potřeb a je pro něj tedy nezbytné. Závěrem žaloby žalobce odkázal na čl. 3 zákona č. 2/1993 Sb. Listiny základních práv a svobod právo (dále jen „LZPS“), jelikož jako osoba splňující definici osoby v hmotné nouzi (žalobce má vážné zdravotní následky po dopravní nehodě a jeho finanční příjem mu nedovoluje mít takovou zdravotní péči a žít v lepších majetkových poměrech než nyní) vnímá přiznání mimořádné pomoci, jako své základní právo na zachování lidské důstojnosti. K tomu dle čl. 30 LZPS mají občané právo na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci, k této skupině občanů žalobce jistě patří. Na základě výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud žalované rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
3. Žalovaný ve svém vyjádření setrval na svém právním posouzení, v podrobnostech odkázal na odůvodnění žalovaného rozhodnutí a navrhl, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
4. Krajský soud přezkoumal žalované rozhodnutí dle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen jak „s.ř.s.“), přičemž dospěl k následujícím právním a skutkovým zjištěním.
5. Na tomto místě soud považuje za vhodné připomenout, že ačkoliv je povinností orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit, nelze tuto povinnost interpretovat jako požadavek detailní odpovědi na každou námitku (ve vztahu k soudům srov. např. odst. 61 rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Van de Hurk v. Nizozemí). Nadto je třeba si uvědomit, že orgán veřejné moci na určitou námitku může reagovat i tak, že v odůvodnění svého rozhodnutí prezentuje od názoru žalobce odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní. Tím se s námitkami účastníka řízení vždy - minimálně implicitně - vypořádá. Nelze proto bez dalšího uzavřít, že absence odpovědi na ten či onen argument

žalobce v odůvodnění žalovaného rozhodnutí (či rozhodnutí soudu) způsobuje nezákonnost rozhodnutí či dokonce jeho nepřezkoumatelnost. Takovýto přístup by totiž mohl vést zejména u velmi obsáhlých podání až k absurdním důsledkům a k porušení zásady efektivity a hospodárnosti řízení. Podstatné je, aby se správní orgán (či následně správní soud) vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9Afs 70/2008 – 13).

6. Soud dodává, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47, všechny dostupné na www.nssoud.cz).
7. Nyní již k samotnému přezkumu.
8. Ze správního spisu vyplývají a mezi stranami nejsou sporné následující rozhodné skutečnosti.
9. Žalobce podal dne 30. 7. 2018 žádost o přiznání dávky MOP ve výši 9 999 Kč, která měla být užitá na nákup (elektro)kola, jelikož žalobcovo jízdní kolo bylo odcizené, přičemž jízdní kolo je pro mobilitu žalobce nezbytné. Dne 2. 8. 2018 byla správním orgánem žalobci zaslána výzva k prokázání rozhodných skutečností a doložení taxativně vymezených podkladů, a to ve lhůtě 8 dnů od převzetí výzvy. Žalobce uvedenou výzvu osobně převzal 11. 8. 2018 a dne 20. 8. 2018 marně uplynula lhůta ke splnění výzvou stanovených povinností. Dne 2. 8. 2018 byla též žalobci zaslána výzva, ve které byl vyzván k součinnosti při provedení místního šetření, žalobci byl sdělen datum a čas konání místního šetření. I přes doručenou výzvu žalobce v čase místního šetření pracovníkům správního orgánu I. stupně součinnost neposkytl, do obydlí je nevpuštěl, na telefonické ani jiné výzvy nereagoval. Správní orgán I. stupně tak s odkazem na § 2 a § 63 odst. 2 ZPHN rozhodl tak, že se dávka nepřiznává. Dle správního orgánu I. stupně nelze na elektrokolo pohlížet jako na nezbytný předmět dlouhodobé potřeby, navíc žalobce nedoložil potřebné náležitosti a podklady a ani neumožnil povést místní šetření, tudíž nebylo správnímu orgánu I. stupně umožněno vůbec žádost žalobce posoudit. Toto rozhodnutí žalobce napadl odvoláním, ve kterém jsou uvedeny v jádru obdobné námitky, jaké jsou uvedeny ve výše popsané žalobě. Odvolání žalobce žalovaný svým rozhodnutím zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Toto rozhodnutí žalobce napadl již výše popsanou žalobou.
10. Podle § 2 odst. 5 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi „*Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby*“
11. Podle § 63 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi „*Pokud žadatel o dávku, příjemce dávky nebo osoba společně posuzovaná tím, že nedají souhlas se vstupem do obydlí, znemožní provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jim být žádost o dávku zamítnuta nebo dávka odejmuta, popřípadě snížena její výše.*“

12. Žalobce ve svém doplnění žaloby vznesl námitku, že neumožnění místního šetření ze strany žalobce nemůže a priori znamenat nepřiznání dávky MOP, jelikož § 63 ZPHN takovou povinnost správnímu orgánu nestanovuje. S tímto tvrzením žalobce lze jistě souhlasit, jelikož ne vždy je sociální šetření v bytě žadatele nezbytné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2009, č.j. 3 Ads 133/2008-70). V dané věci je však třeba vyjít ze skutečnosti, že dávka MOP je dávkou nenárokovou, subsidiární. Je svým způsobem poslední záchrannou sítí systému sociální péče. Vzhledem k nenárokovosti dávky je třeba, aby správní orgány v rámci správní úvahy pečlivě posoudily majetkové a sociální poměry, jakož i příjmy žadatele. Informace o životní a sociální situaci žadatele pak správní orgán získává především prostřednictvím sociálního šetření. Ust. § 49 odst. 1 písm. a) ukládá žadateli povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu. Žadatel o dávku MOP by tak měl poskytovat aktivní součinnost, osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a v tomto případě také umožnit sociální šetření. Ve zde projednávaném případě však žalobce neposkytl jakoukoliv, byť základní součinnost, obě výzvy správního orgánu I. stupně ze dne 8. 2. 2018 ignoroval (viz rozvedeno níže), podklady pro posouzení jeho zdravotní a sociální situace nepředložil, navíc ani neumožnil pracovníkům správního orgánu I. stupně provést sociální šetření v místě bydliště žalobce. Správnímu orgánu tak vinnou žalobce bylo objektivně znemožněno jakýmkoliv způsobem posoudit žádost žalobce o přiznání dávky MOP.
13. Žalobce byl ve výzvě ze dne 2. 8. 2018, doručené 11. 8. 2018, vyzván k doložení požadovaných údajů, poučen o tom, že nesplní-li osoba ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v § 49 odstavcích 1 až 4 ZPHM, může být žádost o dávku zamítnuta. Obdobně byl žalobce výzvou ze dne 2. 8. 2018, doručené 11. 2. 2018, vyzván k součinnosti při provádění místního šetření, poučen o tom, že dle § 63 odst. 2 ZPHM znemožní-li osoba provedení sociálního šetření, popřípadě šetření v místě, k ověření skutečností rozhodných pro nárok na dávku nebo její výši, může jí být žádost o dávku zamítnuta. I přes všechna tato poučení žalobce neprojevil žádnou součinnost, správnímu orgánu I. stupně nepředložil žádné podklady o jeho aktuální majetkové a sociální situaci, ani neumožnil provést již zmíněné sociální šetření v bytě žalobce. Správní orgán z tohoto důvodu nedisponoval informacemi, na základě kterých by mohl žalobci dávku MOP přiznat. Je tedy pravdou, že neumožnění provedení sociálního šetření v bytě žalobce a priori neznamená nepřiznání dávky MOP, nicméně ve zde projednávaném případě nebyla dávka MOP nepřiznána pouze z důvodu neumožnění provedení sociálního šetření v bytě žalobce, ale z důvodu, že správnímu orgánu I. stupně bylo znemožněno posoudit žádost žalobce. Krajský soud se tak shoduje s hodnocením správních orgánů, žalobce neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, a tudíž mu dávka MOP nemohla být přiznána. Na základě výše uvedeného hodnotil krajský soud žalobní argumentaci žalobce k nepřiznání dávky MOP učiněné a priori z důvodu neumožnění sociálního šetření jako nedůvodnou.
14. Následující žalobní argumentaci spočívající ve skutečnosti, že žalovaný vycházel z nesprávného předpokladu, že žalobce žádá o elektrokolo, přičemž žalobce žádal o obyčejné jízdní kolo, zhodnotil krajský soud jako nepřiléhavou, a to následujícího důvodu. Správní orgán I. stupně, nikoliv žalovaný, ve svém rozhodnutí uvedl závěr, že elektrokolo nepovažuje za předmět dlouhodobé potřeby, na nějž je možné poskytnout dávku MOP.

Tento závěr následně napadl žalobce již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, přičemž žalovaný se s touto námitkou vypořádal závěrem, že „[s] ohledem na neosvědčení skutečností rozhodných pro posouzení nároku na dávku, její výši a výplatu a rovněž neumožnění provedení šetření v místě, bez vlastního zavinění či omluvy ze strany odvolatele a s ohledem na přiměřené poučení o případných následcích ze strany orgánu pomoci v hmotné nouzi, není v tuto chvíli rozhodné, zda by úřad práce posuzoval dávku MOP s ohledem na kolo či elektro-kolo a jeho potřebnost pro odvolatele.“ Ze správního spisu tedy vyplývá, že se žalovaný skutečností, zda žalobce žádal o elektrokolo či o obyčejné jízdní kolo, vůbec nezabýval a postavil tuto skutečnost do pozadí, jelikož pro nepřiznání dávky správním orgánem I. stupně bylo především rozhodné, že správnímu orgánu I. stupně bylo znemožněno posoudit žádost žalobce, jelikož ten neprojevil jakoukoliv součinnost, správnímu orgánu I. stupně nepředložil žádné podklady o jeho aktuální majetkové a sociální situaci, ani neumožnil provést již zmíněné sociální šetření v bytě žalobce. S tímto hodnocením se krajský soud v plném ztotožňuje. Krajský soud k tomu navíc uvádí, že ze správního spisu je zřejmé, že žalobce sice žádal o obyčejné jízdní kolo, přičemž správní orgán I. stupně žádost posuzoval jako žádost o elektrokolo a uvedl, že elektrokolo nepovažuje za předmět dlouhodobé potřeby, na nějž je možné poskytnout dávku MOP. Dle krajského soudu je však zásadní druhý závěr správního orgánu I. stupně, který uvedl, že „[s]právní orgán se rozhodl tuto situaci posoudit, avšak s ohledem na neumožnění šetření v místě ze strany žadatele a nesplnění výzvy – doložení všech podstatných náležitostí k žádosti, toto nemohl učinit.“ Z tohoto závěru tak jasně vyplývá, že rozhodným pro nepřiznání dávky MOP nebyla skutečnost, že žalobce žádal o elektrokolo (ve skutečnosti o obyčejné kolo) nebo že žalobce pouze neumožnil místní šetření, ale rozhodným bylo, že žalobce neposkytl jakoukoliv součinnost a sám svým zaviněním znemožnil posoudit svou vlastní žádost.

15. K odkazu žalobce na čl. 3 a čl. 30 Listiny základních práv a svobod krajský soud pouze uvádí, že tyto práva osob jsou zachována, a to právě mimo jiné také skrze zákon o pomoci v hmotné nouzi, který zakotvuje na úrovni zákona nárok osob v hmotné nouzi na výplatu dávek pomoci v hmotné nouzi a dále stanoví bližší podmínky pro přiznání nároku na tyto dávky. Avšak za situace, kdy žadatel (žalobce) nesplní tyto zákonné podmínky, nelze nepřiznání dávky MOP vnímat jako porušení jeho základních lidských práv, jelikož nešlo o „zlovůli“ správního orgánu, který žalobci i přes splnění všech zákonných podmínek dávku MOP nepřiznal, ale jednalo se o žalobcovu absolutní nesoučinnost se správním orgánem I. stupně, přičemž je to právě žalobce, který je povinen v případě vlastní žádosti doložit a prokázat svůj nárok na výplatu MOP.
16. Na základě všeho výše uvedeného krajský soud posoudil žalobu jako nedůvodnou a dle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji proto zamítl.
17. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovanému podle obsahu správního spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.
18. Ustanovenému zástupci žalobce soud přiznal odměnu za dva úkony právní služby – převzetí věci a podání žaloby ve výši 2 x 1 000 Kč [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu; k výši odměny za každý úkon právní služby viz § 9 odst. 2 a § 7 advokátního tarifu], k nimž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3

advokátního tarifu). Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 2 600 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu soudu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 29. června 2020

JUDr. Jan Dvořák v. r.
předseda senátu